

Sygn. akt IV KO 41/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

Protokolant Wioletta Borowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Motowskiego

w sprawie **W. D. i innych**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu wniosku zawartego w postanowieniu

Sądu Okręgowego w K.

z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K (...),

o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., ewentualnie

Sądowi Okręgowemu w W.

ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości,

na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K (...), Sąd Okręgowy w K. zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozważenie przekazania sprawy przeciwko W. D., M. D., K. M., M. D., G. D., B. M., E. D., M. D. i D. G., do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., ewentualnie Sądowi Okręgowemu w W.

Jako przesłanki, które ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawiają za przekazaniem sprawy innemu sądowi równorzędnemu w W., Sąd wnioskujący wskazał, że spośród dziewięciorga oskarżonych, dwoje – G. D. oraz E. D. - są osobami całkowicie niewidomymi. Niewidomi oskarżeni złożyli wnioski o

przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w W. argumentując, że znają topografię stolicy, natomiast K. nie znają wcale. W W. mieszkają członkowie ich rodziny oraz znajomi, u których mogliby nocować oraz korzystać z ich pomocy. Natomiast w K. nie mają rodziny ani znajomych.

Oskarżeni G. D. oraz E. D. podkreślili, że chcą osobiście uczestniczyć w rozprawach.

Zdaniem Sądu wnioskującego powyższe okoliczności uzasadniają przekazanie omawianej sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., ewentualnie Sądowi Okręgowemu w W., gdyż Sąd Najwyższy wielokrotnie orzekał, że w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości” (art. 37 k.p.k.) mieszczą się także szczególne okoliczności natury zdrowotnej uniemożliwiające stawiennictwo oskarżonego na rozprawie. Jeżeli poprzez zastosowanie odstępstwa od zasad wyznaczających właściwość sądu możliwe jest usunięcie takiego niepożądanego stanu, to sprawę należy przekazać sądowi, przed którym oskarżeni – uwzględniając ich stan zdrowia – mogą się stawić.

Pismem z dnia 5 czerwca 2018 r. Prokurator Prokuratury Regionalnej w K. wniósł o nieuwzględnienie wniosku. Także prokurator Prokuratury Okręgowej w Poznaniu delegowany do Prokuratury Krajowej negatywnie ocenił wniosek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Okręgowego w K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 37 k.p.k. jako wyjątkowy nie podlega interpretacji rozszerzającej. Nadmierne jego wykorzystywanie może podważać zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Dlatego wskazuje się, że odstępstwo od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy miejscowo może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

W ocenie Sądu Najwyższego uwzględnienie wniosku Sądu Okręgowego w K. naruszyłoby interes wymiaru sprawiedliwości. Akt oskarżenia przeciwko wymienionym wcześniej oskarżonym wpłynął do Sądu Okręgowego w K. w dniu 29 grudnia 2017 r. Ze względu na szczególną zawartość sprawy, zaangażowanych zostało do jej rozpoznania trzech sędziów Sądu Okręgowego w K. (art. 28 § 3 k.p.k.). Omawiana sprawa jest bardzo obszerna przedmiotowo i podmiotowo,

kolejne występowanie przez Sąd właściwy o jej przekazanie innemu sądowi w trybie art. 36 k.p.k., a następnie art. 37 k.p.k. wywołuje wrażenie chęci uchylecia się od jej rozpoznania.

Stan zdrowia oskarżonych G. i E. D. nie uniemożliwia im udziału w rozprawie. Kodeks postępowania karnego, z wyjątkiem obligatoryjnej obrony (art. 79 § 1 pkt 2 k.p.k.), nie przewiduje innych specjalnych uprawnień dla niewidomych oskarżonych. Jeżeli rzeczywiście oskarżeni G. D. oraz E. D. chcą brać udział w rozprawie (a oczywiście leży to w ich interesie) winni zapewnić sobie pomoc w przybyciu do Sądu właściwego ze strony innych osób, chociażby współoskarżonej M. D., odpowiednio córki i siostry G. i E. D. Wspomnieni oskarżeni od lat funkcjonują w społeczeństwie, pełniąc istotne funkcje zawodowe, w tym Dyrektora Biura Obsługi Klienta w spółce z o. o. F. z siedzibą w K.

Ponadto istnieje instytucja przesłuchania oskarżonych, którzy nie stawili się na rozprawę z powodu przeszkód zbyt trudnych do usunięcia, przez sąd wyznaczony lub sąd wezwany znajdujący się w miejscu ich zamieszkania w trybie art. 377 § 4 k.p.k. w zw. z art. 396 § 2 k.p.k.

W końcu ustawa procesowa przewiduje szereg środków przymusu służących zabezpieczeniu prawidłowego toku rozprawy przez zabezpieczenie osoby oskarżonego dla potrzeb postępowania karnego.

O właściwości do rozpoznawania sprawy decydują kryteria ustawowe (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), nie powinna ich zatem dyktować wola stron. Autorytet sądów buduje sprawne, bez zbędnej zwłoki przeprowadzenie każdego postępowania i wydanie, na podstawie wnikliwej i bezstronnej oceny dowodów, sprawiedliwego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 20).

Podsumowując, Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku.

r.g.